

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se inapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Baroianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sânt
a se trimite la adresa: „Minerva” Institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Infrățirea română-maghiară.

Eată ce preocupă de câteva zile întreagă
opinia publică, atât cea română, cât și cea
străină.

Banchetul dat la Arad de Episcopul Goldiș,
a pus de nou pe picior de războiu pe con-
ducătorii noștri și discuția dintre dinșii earăși
a ajuns la cuțite. Aceasta din cauză, că nici
unii nici alții nu-și fac o judecată îndestul
de clară asupra celor petrecute cu acea oca-
siune, ci, ca de obicei, unii condamnă ținuta
celorlalți, fără a și-o cunoaște îndeaunș pe
a lor proprie.

Trecem, cum am zice, printr-o nouă crasă
între frați, cum a fost cea de tristă aducere
aminte, din 1895, când nu s'au putut înțelege
asupra averii părinților lor.

Și precum atunci ruptura dintre dinșii a
tost desastroasă și este încă și astăzi, pentru
întreg neamul românesc, astfel va fi și cea
de acum, dacă nu se va căuta calea, care
se ducă la netezire.

E vorba anume de-a abandona sau nu
pasivitatea de până acum sau a ținea la
aceasta și pe viitor?

O chestie așadar' de mare importanță
pentru noi Români.

Și o parte dintre conducătorii noștri sunt
pentru, ear' alta contra, ba putem zice că
și unii și alții sunt și pro și contra. Așadar'
ca-și-cum ar merge doi oameni, pe patru cai.

Ansă la aceasta a dat toastul rostit de
contele Stefan Tisza la banchetul din Arad,
și răspunsurile ce i-au urmat.

Nu voim a combate nici pe unii nici pe
alții în privința aceasta.

Dorim numai, ca o desevlșită desbinare
între dinșii să nu se întempele, pentru lucruri,
cum a fost și toastul lui Tisza, care se poate
asemăna cu un vis, ce îndată după-ce se
trezește omul din somn, se spulberă de sine,
fără a-i mai da de vre-o urmă.

Înainte de toate trebuie cugetat, că pasi-
vitatea a tost decretată de conferențele noastre

naționale, și numai acestea o pot și le stă
în putere a o abandona, dacă o află de bine.

Și-apoi ce-ar ajuta abandonarea sau ține-
rea ei și pe viitor, numai la o parte dintre
conducătorii noștri?

Putem zice că absolut nimic, ci din contră
ne-ar crea greutăți și mai mari ca cele de
până acum, pentru atingerea scopului ce
urmărim.

Așadar' în prima linie ar trebui reparată
ruptura dintre noi înșine, ar trebui ca cu tot
dinadinsul și cu toată seriozitatea să căutăm
modul, prin care să ajungem la o înțelegere
comună noi de noi, frații aceleiași națiuni, și
numai după aceea uniți în cugete, uniți în
simțiri, să stăm de vorbă cu alții.

Dacă aceasta nu o vom face, zadarnice
vor rămânea toate jertfele noastre ce le vom
aduce.

Căci a mai precede și în viitor, cum până
pe present s'a purces, că unii și alții aștep-
tau ocazia binevenită, ori chiar din senin, ca
să se năpustească asupra celorlalți, pentru a
se sdrobi total, ca apoi să poată salta pe
mormântul fraților lor, este cel mai mare
păcat național ce se poate săvârși.

Să lăsăm deci deocamdată frățietatea al-
tora, și să căutăm a ne întări mai întâiu pe
a noastră proprie, de care atâta lipsă avem.

Ne aflăm în toiul adunărilor generale ale
despărțământului »Asociațiunii«, și unii dintre
conducătorii noștri numai ca în treacăt se
ocupă de dinsele, ca să nu zicem că chiar
de loc, în loc ca toată luarea aminte a lor
să fie îndreptată spre ele, pentru a le da
importanța cuvenită.

Destul a fost cu ducerea războiului între
noi, să ne încercăm acum a-i pune stavile
și a căuta modalitățile de împăciuire, dacă
nu voim ca blăstămii urmașilor noștri să ne
ajungă.

Vedem că se ivesc neînțelegeri și între
alte neamuri, dar' când e vorba de binele
comun, toți sunt una și pun la o parte toate
interesele personale de care au fost conduși
nainte vreme. Numai noi Români să nu fim

în stare a ne lăpăda de aceste rele, cari mai
mult ca ori-care alt popor, ne lăudăm că
luptăm pentru binele comun? Ar fi o rușine
aceasta pentru noi și neamul nostru!

Și-apoi să fie oare mai multe căi, cari
pot să ne ducă la bine? Aceasta este o
neputință. Una singură trebuie să fie acea
cale, și aceasta trebuie să o căutăm cu toții
împreună și împreună să mergem pe dinsa.
Să nu rîvnim ca mărirea să fie numai a unora,
ci a tuturor deopotrivă, precum va fi și bi-
nele ce-l vom dobândi.

Să nu ținem morțiș la o direcție sau alta,
numai din motivul ca să nu ne plecăm unii
naintea altora.

Să ne plecăm bucuroși și mândri, unii
altora, dacă aflăm că e bine, și tot aceleași
laude și merite le vom primi, ca și cei că-
rorora ne-am plecat.

Apel

cătră membrele »Reuniunii femeilor
române din comitatul Hunedoarei«.

»Asociațiunea pentru literatura și
cultura poporului român«, una din cele
mai mărețe instituțiuni culturale, ale
noastre ne face est an rara onoare, să-și
țină adunarea sa generală, în centrul
comitatului nostru, în opidul Deva.

Între diversele festivități, ce vor avea
loc cu această ocaziune, comitetul cons-
tituit pentru primirea »Asociațiunii«,
a avut buna idee a suscepe și arangia-
rea unei petreceri populare, în care să
fie, după putință, reprezentate toate
comunele de pe teritoriul comitatului,
în pitorescul nostru costum național.

E cuviincios lucru, ca festivitățile
ce vor avea loc cu ocaziunea adunării
generale a celei mai de frunte institu-
țiuni culturale, să lase suveniruri plăcute,
urme neșterse, nu numai în sufletul
nostru, ci și înaintea străinilor. Nu știm
întrucât vor contribui celelalte festivi-

tăți la atingerea acestui scop, o petre-
cere populară, o »Rugă» sau »Nedee«,
în care să fie reprezentate diferitele
costume românești de pe întreg terito-
riul comitatului, unul mai frumos, mai
variati decât altul, ar forma una din
cele mai încântătoare, mai pitorești
priveliști, care nu curând s'ar șterge
din sufletul nostru. Punctul cel mai
strălucit, cel mai interesant din întreg
programul festivităților va fi de sigur
proiectata serbare populară.

Având în vedere, că Reuniunea
noastră și-a prefapt între altele de scop
și spriginirea industriei de case țără-
nești, care a jucat un rol așa de în-
semnat în trecutul nostru, precum și
premierea acelor țerance, cari se dis-
ting pe acest teren, credem a fi a
noastră datorință, a da tot sucursul
nostru comitetului de primire a »Aso-
ciațiunii«, ca acest punct susceput în
programul său, să succedă cât se poate
de bine.

Spre acest scop apelăm la toate
P. O. membrele »Reuniunii femeilor
române din comitatul Hunedoarei«, ru-
gându-le ca fiecare să lucreze în cercul
său de activitate într-ocolo, ca la această
serbare populară să se prezente din
fiecare comună câte-va părechi în fru-
mosul costum popular, în care se reo-
glindează așa de frumos gustul estetic
al poporului nostru, admirat nu odată
din partea străinilor.

Totodată ne rugăm, că acele surori,
cari vor spriginii intențiunea noastră,
până la 24 August st. n. a. c. să avi-
zeze comitetul de primire, secțiunea III.
(la adresa M. O. D. George Romanul,
protopop în Deva), că: cam câte per-
soane s'au promis a participa.

Unirea firească ce există între fe-
meia societății culte cu fiica din popor,
a aceleiași neam, pentru a cărei conso-
lidare s'a înființat și Reuniunea noastră,

FOIȚA »REVISTEI ORĂȘTIEI«

Despre literatura și cultura națională.

Disertație ținută cu ocaziunea adunării generale a
despărțământului VII. Hațeg, al »Asociațiunii«, la 30
Iulie n. a. c. de cătră dl Victor Bontescu.

Doamnelor și Domnilor!

Astăzi e ziua, în care despărțământul Ha-
țeg al »Asociațiunii pentru literatura română
și cultura poporului român« își ține aduna-
rea sa anuală!

Serbătoare trebuie să ne fie această zi!!!

De patru decenii aproape întovărășitus'au
mai bunii neamului nostru, ca umăr la umăr
lucrând, să scoată odată din noaptea cea
neagră a neștiinței pe bietul nostru popor:
biet și sârman acuma, dar' falnic odată și
mare, trudit și împilit acum de necasuri, dar'
vrednic de-o soarte mai bună, căci nu se
poate doar, ca tuță și spine să crească din
mândrul stejar și leul nu poate să nască
câne nemernic!

Și patru decenii aproape lucrat-au, tru-
dit-au mai bunii neamului nostru: bărbați lu-
minați și oameni în vrlstă, știutori și pășiți,
ce-i necazul și tineri cu inima plină de naltă
pornire lucrat-au, trudit-au, făclie să-i dea în
mână, făclie care să-i lumineze și călăuză
să-i fie și ajutor, ca să iese odată din ne-
gura neagră a nopții, care închis îl ținea,

să iese și sus să se înalțe și el odată pe
treapta, care cu drept îi compete între altele
neamuri a lumii, să se încălzească și el bie-
tul odată la soarele mândru al științei și să
guste și el odată din binele vieții!

Lucrat-au, trudit-au, ca armă să-i dea în
mână, armă cu care să poată răsi prin greu
vieții, armă cu care să spulbere în vânt por-
nirea vrăjmașe a celor-ce numai răul nea-
mului nostru îl vreau și nici decum binele
lui, armă cu care sălbândă să secere, mândra
isbândă, să ajungă și-al nostru popor pe
treapta, care cu drept îi compete între altele
neamuri a lumii!

Și patru decenii lucrat-au, trudit-au mai
bunii neamului nostru, ca scut să-i dea, scut
cu care să poată înfrunta prigonierea dușmană,
căci greu este traiul și multe sunt relele
vieții și multă e pisma și ura între oameni,
că nu-i mai potrivit doar lupului lupul, ca
omului omul!!!

Dar' care-i făclia aceea, ce-avea să ne
scoată odată din negura nopții, care e arma
și scutul, ce aveau ajutor să ne fie?!

Cultura!!!

Da! doamnelor și domnilor: cultura!

Auzim de-atâtea-ori rostindu-se acest cu-
vânt, de-atâtea-ori auzim accentuându-l, ca
ceva mare, ca ceva important, ca ceva vital
pentru noi, pentru neamul nostru, de-atâtea-
ori... și tot de-atâtea-ori seamă nu ne dăm,
că însemnătatea lui ce e?!

Făclie-i cultura, călăuz luminos prin ne-
gura nopții și armă-i cultura, tovarăș fidel în
lupta vieții... e armă și scut totodată!

Cultura-i acel luptător, ce vecinic poartă
în dreapta-i drapelul isbândeii!!!

Dați-mi voce deci Doamnelor și Domnilor,
ca azi, când adunarea anuală și-o ține des-
părțământul Hațeg al »Asociațiunii pentru
literatura română și cultura poporului ro-
mân« să Vă întrețin nițel despre literatură
și cultură, să Vă desfășor în scurte cuvinte
importanța literaturii și a culturii naționale
și înrudirea ce e între ele.

Dați-mi voce, căci om învêțat și cuminte
nu este, care să nu mai aibă ce învêța și
om cât de nelînemat nu e, din rostul căruia
foloase să nu mai poți trage!

Doamnelor și Domnilor!

Ce e literatura? Ce e literatura națională?

Tot ce mintea omului a gândit și plăs-
muit, tot ce inima omului a simțit: dureri și
chinuri, bucurii și speranțe, toate aceste idei
și plasmuri din veci de veci ale minții omu-
lui, toate aceste sentimente ale inimei lui
sbuciumate, dacă ele vor fi îmbrăcate în haina
literiei moarte, sau a vorbărețului cuvânt, for-
mează literatura omenimei: literatura uni-
versală.

Literatură formează cartea descoperitoare
de noue adevăruri a scrutătorului științei, li-
teratură vorbirea făcătorilor de legi în casele
țării; literatură broșura ușorului nuvelist; li-
teratură și încă o frumoasă parte a literaturii
o formează și minunatele povești, pe cari
cu glas lin și duios le povestește bunica, în
lungile sări de iarnă, la gura sobei iubiților
ei nepoței; literatură's și doinele dragi și
pline de jale, în cari dragostea și amorul și
dorul pribeag își află cuvânt!

Toate produsele spiritului omenesc ex-
primare în scris sau cu viul graiu sunt: li-
teratură!

Dar' precum ou nu este și frate, care
întru toate să-i fie asemenea fratelui său,
asemenea, ba mai puțin încă este om, care
întru toate să fie egal în simț și în gândire
cu seamenul său și nu e popor pe acest ro-
togol aceleiași gândiri să le aibă, aceleiași
simțiri asemenea altui popor, căci alta e țara
unde unul trăește și și altul pământul și alți
sunt părinții unuia și frații și altul e veacul
în care trăește!

E deosebire dar' și între literaturile dife-
ritelor neamuri și veacuri. Are multe părți,
căci necuprinsă-i literatura omenimei și aceste
părți sunt literaturile deosebitelor neamuri:
literaturile naționale!

Suntem și noi Români un popor, o na-
țiune. Și încă mare națiune, mare și deose-
bită de alte națiuni, pentru-că alta ne este
originea noastră, alții părinții, alta e limba și
altul ni-e portul!

Și-i mare națiunea română, mare: milioane
sunt fii și fiicele ei!

Ce-i drept, că nu cu toții formăm o așa
zisă »singură națiune politică«, pentru-că nu
cu toții ședem în aceeași țară și nu cu toții
suntem supuși aceluiași legi, dar' deși vrăj-
mașele vremuri ne-au răslătit prin țări cu
deosebite nume, noi totuși: Români de-aici
din frumosul Ardeal și cei din Bănat și cei
din codrul străvechii Maramureș și toți Ro-
mâni din Bucovina dulce și din libera Tară
Românească și cei de lângă îndepărtatul Pind,
cum zice poetul »dela Nistru până la Tisa...«

să se manifeste și aci în deplină armonie și splendoare. În fața împregiurării tot mai împovărătoare, uniți în cugete, uniți în simțiri și fapte se ne arătăm întotdeauna și în tot locul, căci numai așa vom putea spera a ajunge isbânda năsuințelor noastre!

Deva, la 1 August n. 1899.

Elena Popu Hosszu-Longin,
presidentă.

Dionisie Ardelean,
secretar.

Memorandul Sârbilor, care a fost scris de 54 membri ai congresului, și adresat Monarchului, după-cum scrie »Braik«, a fost studiat din partea guvernului maghiar și retrimis Monarchului cu propunerea, ca M. S. să-l iee prea grațios spre cunoștință.

Din Bucovina. Prigonirile contra »Patriei« din Cernăuți, așa se vede, nu vor să mai aibă sfârșit, fiind deja până acum, într'un timp relativ scurt de 22-ori confiscată. Această măsură aplicată contra »Patriei« se vede însă că nu le e de ajuns celor cu puterea în mână. Acum vor să expulzeze din Bucovina chiar și pe prim-redactorul foii, pe dl Dr. V. Branisce, sub cuvânt că e sudit ungar. De o săptămână încoace în fiecare zi se prezintă un polițist la redacția »Patriei«, pentru a înmăna dlui Branisce ordinul de expulare. Lipsind însă d-sa din Cernăuți, încă nu i-s-a putut înmăna.

Dela Arad.

Dintre toastele ce s-au ținut, la banchetul dat de Episcopul Goldiș, cel care mai mult a surprins publicul, este al contelui Stefan Tisza, care și-a exprimat dorința, că ar fi bine, dacă nu ar întârzia a se pune la cale o înțelegere între Români și Maghiari.

»Imi pare rău, zice contele Tisza, că nu știu românește, pentru-ca sentimentele ce nutresc față de frații noștri români, să le talmăcesc în limba lor, ca toți să mă înțeleagă. De altminteri, dacă în faptele noastre ne conducem de iubirea cătră patrie, e tot una, fie că ne exprimăm sentimentele ungarce, fie românește. Ne vom înțelege!

»Domnii mei! Având comună iubirea de patrie, cu vremea trebuie să ne înțelegem și asupra celorlalte chestii, cari în prezent ne frământă încă și au făcut ca aceste două națiuni, avizate una la alta, să nu stea alături ca frați și aliați naturali.

»În presenta sârbare și mai ales în persoana mult stimatului nostru prieten, noul episcop, îndrăsnesc a vedea un moment de apropiere. S'a dat adecă, tocmai prin alegearea lui, dovadă, că poate fi un Român și

iubitor al legii și neamului său și în același timp și patriot bun care se bucură de încrederea tuturor.

»Să privim, dnii mei, în istorie. Ce ne învață și dovedește? Că Ungaria numai așa s'a știut menține a o mie de ani în mijlocul atârtoare, că n'a apăsă ci a lăsat liberă desvoltarea tuturor naționalităților. Dacă voește să existe și mai pe departe, nu va oprima nici de aici încolo. (Viforoase aplause și strigăte: »Așa să fie.«) Misiu și-o îndeplinește tocmai prin faptul că stă pază desvoltării etnice a neamurilor ce locuiesc această parte a Europei. Ear' aliatul cel mai firesc al nației maghiare este neamul românesc. Să primim numai pe hartă, și ne vom convinge, că chipul de fericire și vieță a neamului românesc nu poate fi decât înfrățirea cu Ungurii.

»Ridic păharul meu în sănătatea acelor Români, cari luptă cu sinceritate și inimă deschisă pentru biserica și neamul lor.«

Contelui Tisza i-a răspuns apoi P. S. S. Episcopul Caransebeșului Nicolae Popea, rostind următoarea vorbire:

»Domnilor mei! Vorbirea dlui contele Tisza trece marginile unui toast obicinuit de ocazie. El cuprinde declarațiuni și idei, căror m'e simt îndemnat a da un răspuns politic. (S'auzim, s'auzim.)

»A fost o mare scădere, că noi Românii și Ungurii nu am prea avut privilegiu să ne întâlnim, ca astfel, bărbații competenți să-și cunoască ideile și firea, să se desvoalte între ei, dacă nu un raport de înțelegere, apoi cel puțin oare-care încredere, fără de care, înțelegere între cele două popoare nu e cu putință.

»Noi Românii în totdeauna am dorit o apropiere. Ni-am dat seamă de mult de primejdia ce ne înconjoară, n'o numesc, o știți cu toții! deopotrivă atât pe noi Românii, cât și pe frații Maghiari.

»Ori-ce om cu minte poate judeca și vedea, care este mijlocul de a rezista acestui potop și unde putem ajunge cu vremea, dacă nu ne vom ști înțelege. Și dimpotrivă: la cât bine am ajunge și câtă bucurie am face iubitului nostru domnitor când, noi, cele două popoare cari de o mie de ani am susținut împreună statul, ne-am putea apropia.

»Mă bucur sincer, când dela un bărbat ca dl contele Tisza aud cuvinte pe cari, drept să spun, n'am prea fost obicinuiți să auzim de un foarte lung șir de ani, cuvinte inspirate de avânt nobil și patriotism.

»Așa e: dacă ne vom alia frățește, pe bazele egalei îndreptățiri, noi Românii și Ungurii vom forma aici o țară, pe care nici porțile iadului nu o vor birui. Suum cuique! Nici odată noi n'am voit suprematisare, ci luptă dreaptă am purtat pentru drepturi ce ni-se cuvin.

»Ridic păharul pentru dl contele Tisza, pentru ideile umanitare și patriotice ce a desvoltat.«

Cu aceste vorbiri se ocupă acum toate foile maghiare, aprețându-le fiecare după principiile sale.

Cele mai multe nu pun însă nici un pond pe ele, deoarece-ce toate acestea s'au petrecut la mese întinse, unde de obicei se zic multe, dar' se fac puține.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statutele »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă adunarea generală ordinară a Asociațiunii la Deva, pe zilele 27 și 28 August st. n. 1899, pe lângă următorul

PROGRAM:

Sedința I.

Duminică în 27 August 1899 la 11 ore a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale. 2. Constatarea delegațiilor prezente. 3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat. 4. Alegerea comisiunilor de câte trei membri: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea raportului pe anul 1898 și a proiectului de budget pe anul 1900; c) pentru studiarea proiectului de regulament înaintat spre aprobare; și d) pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 5. Propuneri eventuale. 6. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor.

Disertațiunile întrate se vor ceti după amezai la timpul numit de president în contelegere cu adunarea generală.

Sedința II.

Luni în 28 August n. 1899 la 10 ore a. m.

Ordinea de zi:

1. Rapoartele comisiunilor exmise în ședința primă. 2. Defigerea locului pentru proxima adunare generală. 3. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale. 4. Încheierea adunării generale.

Se observă, că eventualele disertațiuni și propuneri au să fie prezentate presiidiului Asociațiunii (în Sibiu, Strada Morii Nr. 8) în scris cu 8 zile, ear' eventuale interpelețiuni cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută în Sibiu la 3 August 1899.

Suluțiu m. p.,
president ad-hoc.

Dr. Beu m. p.,
secretar II.

Preoții și notarii noștri.

Câștig deoparte, pierdere de alta. Aceasta este de present starea preoților noștri în mare parte.

Prin ajutorul de stat ce li-se dă de aci înainte preoților noștri, și-au îmbunătățit încă puțin starea materială, și-au dejosit însă pe cea morală înzecit mai mult.

Cipariu și Barițiu, doi falnici apostoli ai neamului nostru!

Și alții mulți mai avem bărbați cu mintea adâncă. Sunt mulți și distinși și nu-i mai poți numera pe degete!

Poezii noștri avem: cântătorii durerii din veacuri, ce neamul nostru îndură, purtătorii gândurilor nalte și pline de nobil avânt, cari meșteri în punerea vorbii în cânturi frumoase sunătoare, te răpesc, ca prin farmec te înalță, sus... sus, în sferile dulci artei!

Ușorul și veselul Alexandri, cu versul lui dulce ca mierea, măestrul adânc și măreț Eminescu, plin de humor și satiră Caragiale, duiosul Vlăduț și Creangă: poporu înrupat, cu rostul lui plin de vrăjire, ș'avem pe Coșbuc nemăestrutul măestrul, neîntrecutul, cu versul lui simplu, ca cerul albastru sub care-născut, dar' tot atât de adânc și frumos, ca și cerul și tot atât de sublim! Și mulți mai avem, tot atâta luceferi! Luceferi, cari chiar și între marii bărbați ai altor neamuri alese, ar fi între cei mai distinși!!!

Avem scriitori, da! Și literatură avem! Și e frumoasă literatura noastră! Dar' căpi o cunoaștem? Da! asta e vina, vina neiertată a noastră! Căpi ne cunoaștem literatura? Căpi ne cunoaștem scriitorii?! Pe cei mai distinși bărbați a neamului nostru căpi li cunoaștem?! Nu răspund, căci mă îngrozește răspunsul! Și căpi avem, căpi frumoase, în cari e depusă toată comoara gândirii neamului nostru, cărți cari cuprind toate dorurile, vrerile, aspirațiunile și nădejile lui, cele mai nalte, cărți cari durerile lui le cuprind și ranele lui le descoperă, alinare și leac ca să-și afle!

Avem cărți, cari multe lucruri folositoare te învață: cum să-ți lucră pământul mai bine, cum tovărășie să faci cu cei buni ai ței, ca unit în puteri să poți răsbi prin necazuri, cărți cari multe, multe frumoase te învață.

De unde până aci priveau din înălțimea cuvenită și coresponzătoare poziției lor ce ocupau în comună, acum deodată au început a se coborî treptat și a se închina aceluia, pe cari mai înainte îi priviau din înălțime, ear' cești din urmă încep a-și ridica capul sumet și a se gira de mai marii lor. S'a întors cum am zice, roata vremii.

Am avut anume nefericirea a vedea pe unii preoți, cari în ruptul capului umblă acum ca să câștige prietenia notarilor, ba chiar sfătuindu-se împreună în afaceri, cu cari notarii nu au nimic nici în clin nici în mână.

Și oare pentru-ce toate acestea?

Pentru-ca la timpul seu să-și poată învrednici cu o recomandăție strălucită despre ținuta lor patriotică, ca astfel să se împărtaşască de cei câțiva arginți sunători, ce se va îndura guvernul să le dea.

E tristă această soartă a unora dintre preoții noștri, dar' adevărat!

O prietenie intimă a lor cu notarii nici când nu va putea duce la bine, mai ales din punctul de vedere național, deoarece-ce știut este, că acestia din urmă au ordin primit dela guvern, ca să supravegheze pe preoți întru toate mișcările lor pe terenul politic.

Dacă aceasta nu ar fi, n'am avea nimic contra acestei prietenii, căci doar buni și folositori ar putea fi pentru poporul nostru, chiar și notarii. Înțelegem pe cei români. Cum însă acestora legate le sunt mâinile și picioarele, tare ne e teamă, ca de această boală să nu se molipsească acum și acei preoți ai noștri, cari până aci erau adevărați părinți sufletești ai poporului, deoarece-ce înclinări spre acest drum s'au constatat deja de un timp încoace la unii dintr'înși.

Fie ei și de aci înainte adevăratul lor păstor, care sufletul și-l jertfește pentru binele turmei sale, și atunci chiar dacă s'ar lipsi de ajutorul statului, vor trăi cu inima liniștită, că și-au împlinit chemarea, în butul tuturor pedecilor ce li-s'au pus, și aceasta va fi cea mai scumpă comoară ce și-o poate agonisi cineva pe acest pământ, și le va rămânea numele lor nemuritor pentru toate veacurile.

Aceasta o dorim!

D... a.

ȘTIRI POLITICE

Procesul Dreyfus.

Pertractarea revisuirii procesului Dreyfus, s'a început la Rennes Luni în 7 August n.

Tribunalul e compus din un subcolonel, 3 majori și 2 căpitani; ca acuzator public este majorul Coupois. Majorul Carriere e exmis ca conisar din partea guvernului. Aproape 500 de ziaristi sunt de față la acest proces.

Înainte de a fi Dreyfus întrebat, au fost ascultați martorii, cari după aceea s'au depărțat. La cele mai multe întrebări ce i-se pune, Dreyfus răspunde cu nu știu și nu-i adevărat.

Conferența interparlamentară.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de cătră dl Steen, ministrul președinte al Nor-

ba și mai departe: un neam de oameni suntem, fii ai aceleiași mame, frați din aceiași părinți și o singură națiune suntem: o singură »națiune etnică«!

Căci doar' același graiu îl grăim, aceeași limbă frumoasă și dulce, ca fagurul mieri, aceleiași povești ni-le spune bunica în serile lungi ale iernei, aceleiași doine ne-adorm și ne ngână 'n pruncie, cântate la leagăn, aceleiași credințe le-avem și datini și simțul același ne este ș'aceluși Dumnezeu ne e părinte cersc ș'aceiași Treime ne-ajută!!!

Așa să ne-ajute, precum cu toții ne-om trudi, ca vecinic una să fim: uniți în simț și în gândire!!!

Dal Doamnelor și Domnilor... o singură națiune etnică e neamul român, singură și nedespărțită și mare, cu falnic trecut și Domnul e sus, și Domnul ne-ajută: viitorul încă... al nostru va fi!!!

Să vrem numai!
Doamnelor și Domnilor!
De douăzeci de veacuri trăiește Românul pe pământul acesta. Prin douăzeci de veacuri de-a rîndul păstrat și-a Românul neatinsă individualitatea sa națională. De douăzeci de veacuri își are Românul literatura sa națională. Și e frumoasă literatura lui.

Cuintesența, lamura a tot ce Românul a gândit și simțit în decurs de 20 de veacuri: e literatura lui națională.

Avut'am doar' și noi ș'avem bărbați luminați și oameni cu prinderea minții, ș'avut'am și încă avem aleși, cari mai viu să simțească durerile întregului neam, cari știu să învrtească condeiul. Avut'am și încă avem și roada minții și-a inimei lor e comoara noastră: literatura noastră națională!

E drept, că decând ne-a sădit aici, ca aici să trăim, aici să murim, măritul Traian, multe și lungi și pline de neagră restrîște,

trecut-au veacuri peste noi, când nu peana era 'n mâna Românilui, ci spada, căci năpusitu-s'au asupra câmpiilor noastre oarde vrăjmașe de oameni, sêlbatici și cruzi ca și fiera și munții și văile noastre rêsunau de strigătele de bătae, nu de cântec din fluer și doine duioase și dragi!

Robiți am fost veacuri de-arîndul de turci și tătari și de alte neamuri vrăjmașe, căci mulți erau ei, ear' noi puțin și rêslefi!

Erau triste acele vremuri pentru bietul nostru popor, triste și grele! Dar' el a învins!!!

Spună-vă sutele de minunate balade și cântece vitejești, ce le cântă și-acum voinicii ciobani, sub freamătul frunzei din codru, ele vă spun, ce fapte viteje a trebuit pe atunci să împlinească Românul, ce fapte împlinit'a. Și doinele spună-vă, doinele pline de jale, surorile dulci a durerii, ele vă spun ce chinuri răbdat'a Românul prin negrele vremuri.

Dar' el a învins!
Sunat'a acum sunt cincizeci de ani ora desrobirii popoarelor. S'a deșteptat și Românul atunci și scuturat'a jugul robiei. Pe cerul albastru al păcii dintre popoare rêsări falnic soarele libertății. Sub caldele-i raze, ca prin farmec începură științele să fie cultivate, artele să înflorească și câmpiile noastre să rêsune earăși de mândrele doine! Și ce avânt minunat n'a luat de-atunci, în cincizeci de ani literatura Românilui!

Avem bărbații noștri de știință: genialul și mult știutorul Hașdëu, Tocilescu, Xenopol, bătrênul Urechia, scrutații ai istoriei noastre din filele rupte de cronici, căroră pietricele chiar, urechilor altora mute și zidurile căzute, acum în ruine le spun minunate lucruri, fapte mărețe, ear' ei în dulcele graiu românesc ni-le spun noue, ca pildă să ne fie, noue și fiilor noștri, să facem și noi, ca ei, când au făcut lucruri bune, ear' de greșeliile lor să ne lăpădăm!

(Va urma.)

vegiei. Au fost de față vre-o 200 delegați ai tuturor grupurilor parlamentare, ai căror președinți încă și-au ținut vorbirile lor. În numele grupului român a vorbit dl V. A. Urechia și Porumbaru, care au atins și chestia română.

În ședința din urmă, ținută la 4 August n., a luat cuvântul și dl Dr. Carol Levakowsky, membru al »Reichsrath«-ului din Viena, care a făcut propunerea, ca să se redacteze un codice interparlamentar, care să nu reprezente numai statele, ci și popoarele. În înfăptuirea acestui codice s'ar modera pe de-o parte înclinarea cabinetelor de-a aștia aparițiile mișcărilor de naționalitate în singuraticile state, ear' de altă parte ar apăra pe naționalitățile, ca părți constitutive ale statului, în desfășurarea drepturilor lor naționale. Acest codice ar fi totodată și cel mai bun mijloc pentru ajungerea scopului, ce și-au pus spiritele mari ale noii epoci: desarmarea generală și pacea universală.

Această propunere a fost primită cu unanimitate.

Viitoarea conferință se va ține la Paris.

Condițiuni de primire în școala civilă de fete a „Asociațiunii” din Sibiu și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) cari dovedesc prin *atestat de botez*, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani;

b) cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui *examen de primire*, că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare dela altă școală de categoria școlii civile.

În lipsa unui astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară-poporală, primirea în ori-care clasă a școlii civile, ce corăspunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui *examen de primire*, deus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministeriului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dno 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se înmatriculează pentru prima dată la școala noastră, au să producă *atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare*.

În *cursul complementar* (supletoriu), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §. 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvat cele 4 clase ale școlii civile. Se pot însă primi și eleve, cari au absolvat cu calculi buni numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolva toate cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1899/900 se pot face din 1—6 Septembrie 1899 *stilul nou*.

Examenul de emendare se țin în 2 Septembrie 1899 st. n. la 8 ore a. m., cu elevele, cari s'au însinuat la direcțiune în termenul prescris.

În 5 Septembrie 1899 st. n. la 8 ore a. m. se vor ține *examenul de primire*, ear' în 6 Septembrie se vor începe prelegerile regulat.

Didactrul e 2 fl. v. a. pe lună, și pentru elevele, ce se înscriu prima-dată la această școală, o taxă de înmatriculare de 2 fl., solvită odată pentru totdeauna. Aceiași didactru e și pentru elevele din *cursul complementar*.

Elevele, cari voiesc să fie primite în *internatul*, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a reuniunii femeilor române, au să fie însinuate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentru-ca să se poată face dispozițiile necesare.

Taxa internatului e 250 fl. v. a. pe an, plătiți înainte în două sau cel mult în patru rate. Spesele pentru cărțile trebuincioase, pentru materialul de scris, de desen și lucrul de mână, nu sunt cuprinse în taxa amintită. Aceasta se poartă separat de părinți, precum și cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voeste să iee orele singură, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 9 fl.* pe lună; dacă 2 eleve împreună iau instrucțiune în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână cu 4 fl. 50 cr.*) de elevă; sau

*) Din care smă 1 fl. se contează pe lună institutului, pentru susținerea forte-pianelor în stare bună.

b) dacă o elevă voeste să iee orele singură, se compută la 2 ore pe săptămână taxa de 6 fl.*) de lună; dacă se întrunesc 2 eleve în aceeași oră, taxa se compută la 2 ore pe săptămână, cu 3 fl.*) pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză, câte 2 ore pe săptămână, se compută pe lună cu 1 fl. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase, în nemijlocită apropiere de parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie, lumină electrică, etc. încât oferă cele mai bune condiții *higienice*.

Elevele din internat, afară de școală, au în fiecare zi anumite ore de conversațiune în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea și cu ajutorul directorului, al profesoarelor și guvernantelor.

Elevele, cari voiesc să fie primite în internat, mai au să aducă cu sine: o saltea, un covor la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (lintoluri, lepedee,) 6 ștergere, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pepteni, cari toate rămân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup sau albiturile, câte 1/2 duzină din fiecare, ciorapi și fuste de culoare închisă și batiste (marămi) câte 1 duzină, 1 parapleu (cort) și încălțăminte trebuincioasă. Cât pentru toalete nouă, părinții și tutorii sunt sfătuiți a nu tace de acestea pentru copilele lor, căci pentru uniformitatea îmbrăcăminteii elevelor interne, *acele toalete se fac aici cu prețuri moderate*, prin îngrijirea direcțiunii internatului. Străns de uniformă se țin: o haină, 2 surțe în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, cari necondiționat au să se facă aici și cari peste tot vor costa cam 16—22 fl. v. a.

Dela direcțiunea școlii se poate primi prin postă: »Statutul de organizare» și »Regulamentul intern» al școlii, »Regulamentul pentru cursul complementar», »Planul de învățământ» și »Regulamentul ministerial pentru examenul publice, private, supletorii și de emendare», à 10 cr. exemplarul. Dela direcțiune se poate primi pentru 1 fl. și »Monografia» școlii, în care pe lângă istoricul institutului, se află descris edificiul școlii și al internatului în toate amănuntele.

Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii.

Sibiu, Iunie 1899.

Elena Petrașcu,
directoarea internatului.

Dr. V. Bologa,
directorul școlii.

O lămurire.

Dle Redactor!

Vă rog să publicați următoarea lămurire a mea, la repetiția atentat căruia i-ați dat loc în foaie asupra numelui meu.

E adevărat, că un făptuitor necunoscut a stricat pinca casinei române din Orăștie, în 1898. Servitorul, simțindu-se foarte neliniștit în sufletul său după descoperirea furtului, s'a dus la vice-președintele Dr. Munteanu și i-a înaintat o cerere în scris, ca *comitetul casinei să-i dea lui un atestat de nevinovăție (?)* să declare că nu-l bănuște pe el, că el de atunci nu mai are pace în suflet! Ear' pentru a-i ușura primirea »atestatului de nevinovăție», pentru a se scoate pe sine din bănușeală, a recurs, știe-l D-zeu cu ce gând și de ce îndemnat, la mijlocul de-a arunca bănușeala asupra vre-unui domn din casină, și eu am avut marea nenorocire a fi ales de cătră servitor pentru a fi aruncat în uritul ponos, căci mai mult ca mine nu umbla nimenia la casină. Aceea îmi era ocupațiunea: să spiculesc în ziare, și în casină aflam mai multe ziare de zi, pe cari la »Revistă» nu le aveam. Și servitorul a spus niște halucinațiuni, niște vișuni de nimic ale sale, pentru cari zicea că i-am părut suspect și m'a bănușit. Ori-ce om serios îl făcea atent pe servitor, că se joacă cu foc și poate avea mari neplăceri pentru astfel de vorbe nerăzimate nici de cea mai mică probă! Dl Dr. Munteanu însă, s'a bucurat, în dușmănia sa față de mine, de vorba servitorului nenorocit, și s'a folosit de ea pentru a-mi face șicane ori, de va putea, a-mi sdrobi bunul nume ce-mi întemeiasem prin muncă de ani de zile. A încercat-o întâi prin lansarea svonului în Orăștie și făcând arătare la judecătoria contra unei persoane necunoscute, crezând că judecătoria, pe halucinația servitorului, o să-mi facă te miri ce bucluc. Oamenii cari au auzit, au clătinat din cap ca de o încercare de nimic, și eu n'am pierdut nimic în ochii lor. După jumătate de an am fost *invitat* să comperez la postul de paroh și am fost ales cu împătrită majoritate, și de cătră bărbaiți, ai căror vot era o strălucită satisfacție pentru mine. Le și sunt recunoscător pentru asta.

Pentru a împedeca cumva întărirea mea de preot, ori a mă distoga pe mine, dl Dr. Munteanu a pășit acum prin ziar cu faima cea urită, pe care în Orăștie n'o putuse acedea, — și a avut cutezanța a vorbi de »*doi martori*», martori cari ar fi depus »*fasiuni foarte grave*» contra mea! Deși bine știa că »martorii» d-sale nu există nici în cer, nici pe pământ. Dar! dînsul voia efect momentan, și l'a și avut, căci ori-cine care a cetit de »doi martori», a luat asta ca lucru dovedit, după care va urma nu numai sentența judecătorească, dar' încă și temnița!

Văzînd eu cu cine am de a face, nu mi-a rămas decât să aștept, precum am fost zis, sfîrșitul procedurii judecătorești, care va face lumină în cauză. Până atunci va crede care ce-a putea. Și acest sfîrșit era deja ajuns de mult, dar' eu nu știam de el nimic!

Intr'adevăr procuratura reg. din Deva, căreia au fost transpuse toate cercetările după făptuitorul necunoscut, a propus încă în 26 Iunie n. tribunalului, ca să sisteze ori-ce cercetare mai departe, cu această motivare:

»pentru-că în firul cercetării ce s'a făcut, n'a venit înainte nici motiv de bănușeală în »dreptăți» mai deaproape (közlebbi gyanu »ok nem merült fel!), că banii casinei i-ar fi »înstrăinat învinuitul».

Pe temeiul acestei propuneri a procuraturii, tribunalul regiu din Deva, a adus la 1 Iulie n. următoarea sentență:

»Tribunalul reg. din Deva, ca judecătoria »penală, în afacerea criminală pornită contra »unui făptuitor necunoscut pentru înstrăinare »de bani în paguba casinei române din Orăștie, primind propunerea procuraturii reg. »dela 26 Iunie, sistează procedura mai departe, pentru-că (motive):

»în decursul cercetării făcute, nu s'a putut descoperi cine să fie făptuitorul!»

Eu mai am la asta puține de zis. Dl Dr. Aurel Munteanu a scris și subscris cu toată greutatea numelui său de avocat, că există »doi martori», — și totuși procuratura regească spune, după ascultarea martorilor d-lui Munteanu și după studiarea »fasiunilor celor foarte grave», că n'a găsit nici macar motiv de bănușeală, decum vre-o dovadă, ori vre-un martor, și tribunalul a aruncat întreagă afacerea la dosar, ca pe o afacere forțată în chip netrebnic.

Eu așa gândesc, că procuratura și tribunalul au spus numai ce au aflat a fi cu dreptate, și că față de dînsii pot și eu aplica vorba dlui Dr. Munteanu, că nu umblă cu minciuni ca mulți nădrăgari...

Dar' observați, mă rog, un lucru: Procuratura a făcut propunerea de sistare în 26 Iunie n.; tribunalul a tras dungă peste toată mardara siluire a afacerii, în 1 Iulie n.

Dl Dr. Munteanu, care a fost sufletul întregii goane, în nădejde că-mi va face vr'o stricăciune, să nu fi știut nimic despre aceste hotăriri? Eu n'ăș putea crede că n'a știut.

Și totuși d-sa, cu data de 4 Iulie n., mai publică în »Revista» dela 8 Iulie n., un articlu și mai neomenos și mai desonorant de cât cel dintâi, cercând a întări și acum urita bănușeală ce a aruncat asupra mea prin foaie.

Față de-o astfel de taptă, rămâne mut graiul omului ce se prețuește. N'o mai poți cualifica.

Prin toate efortările sale, dl Dr. Munteanu nu a putut împedeca nici alegerea mea de paroh la Orăștie, nici întărirea mea, nici chirotonirea, — dar' și-a ajuns un alt scop, acela de a mă distoga cu totul pentru mergerea la Orăștie, unde văd că poți fi expus și la astfel de atacuri.

Toți binevoitorii mei ziceau însă, că pe lângă tot disgustul, nu mă mai pot retrage, căci lumea ar zice, că a fost adevărat ce Dr. Munteanu a scris și de aceea n'am putut merge! Și eu eram gata de plecare.

Azi însă, când am dovedit cu sentența judecătorească culoarea întregii cutezate defaimări, și când din inimă disgustul încă nu mi-a ieșit, — azi dacă mă voi hotări a nu-mi ocupa postul, cred că nu va mai zice nimenia că doară »adevărul» scriselor dlui Dr. Munteanu m'a hotărît la aceasta.

Sibiu, 30 Iulie n. 1899.

Ioan Moța,
cl. abs., ales preot.

Cu toate-că am declarat de încheiată această chestie, totuși publicăm lămurirea de față, deoare-ce ea cuprinde și sentența procuraturii regești din Deva, prin care se sistează ori-ce procedură mai departe.

NOUTĂȚI

Parastas solemn se va ține luni în 11 Septembrie n. a. c., în biserica de Curte din Viena, din incidentul aniversării morții împărătesei și Reginei Elisabeta. La acest parastas vor lua parte, afară de M. S. Monarhul și ceilalți membri cari aparțin familiei domnitoare și se află în Viena.

Festivitățile, ce se vor arangia cu ocaziunea adunării generale a »Asociațiunii» la Deva, vor fi unele dintre cele mai mărețe, deoare-ce, după-cum suntem informați, comitetului arangiator i-a succes a câștiga pentru Concertul ce se va arangia din prilegiul adunării generale a »Asociațiunii» câteva puteri distinse din generațiunea tină artistică și astfel e în prospect, că va fi un concert de cele mai de valoare, asemenea se crede, că balul încă va reuși peste așteptare.

Alegerea de preot în Romoșel se va ține în 8/20 August a. c.

D-soara Agata Bărsescu, renumita tragediană, își va da concursul seu trupeii teatrale a dlui director Leo Bauer care va face un turneu în luna Septemvrie, prin orașele *Bistrita, Sighișoara, Mediaș, Orăștie* etc.

Capela Chiuț la Orăștie. Luni în săptămâna aceasta, capela Chiuț din Abrud a dat un concert în pavilionul de vară dela hotel »Transilvania», delectând publicul cu multe și diferite piese naționale, precum și doine, între cari și a ciobanului. Publicul l'a răsplătit cu dese aplause.

Avis! Pentru comuna Cugir, se caută un măiestru covaciu. Doritorii a se stabili acolo, să se adreseze dlui Avram Olteanu, care dispune și de uneltele trebuincioase pentru covăcit.

Hymen. Dl *George Poponea*, cul. tip. în Sibiu, și-a încredințat de fitoare soție pe d-soara *Elisabeta Aron*, fiica dlui preot Nicolau Aron din Laslăul-român.

Fă bine și-așteaptă rău. Intr'o comună din comitatul Bihorului, anume Pocsaj, locuitorul Szakál Péter a fost odinioară foarte avut, posedând casă, vite și moșie, dar' în urma prieteniei celei mari, le-a prăpădit. A stat bun pentru ori-și-cine, până-ce întreaga avere a ajuns la dobă. La licitație i-a cumpărat-o locuitorul bogat din Békés, Morvay János. Acesta, când a văzut pe Szakál Péter, că iasă din casa sa, ca să ia lumea în cap, i-s'a făcut milă de dînsul și i-a dat o odaie ca să locuiască într'nsa și niște pământ, ca să-și agoniască pâinea. Fapta aceasta nobilă a fost însă amar răsplătită, căci Szakál Péter a început a-l învidia văzîndu-l domn peste moșia sa, și așa într'o noapte, când a dormit, a luat o săcură și i-a despiciat capul, după aceea s'a dus și el în grădină și s'a spânzurat.

Nenorocire. Un băiat de vre-o 13 ani, al țeranului Schuster János din Șinca-mare, s'a suit într'un plop, pentru a lua de-acolo niște cuiubri de pasere. S'a întemplat însă, că creanga pe care sta cu un picior s'a rupt și băiatul a ajuns într'o așa poziție, că virful ascuțit al crengii i-s'a înfipt în inimă, cauzându-i imediat moartea.

Gyermek Mihály, notar cercual în Remetelunka, comit. Caraș-Severin, a fost împușcat, prin fereastră, de niște indivizi necunoscuți.

În urma căldurii celei mari ce domnește în Paris, au murit săptămâna trecută 10 oameni. Zidarii și bărdășii au toșt siliți să întrerupă lucrul în urma nădufului de nesuferit.

5 gemeni. O femeie din Mayfield, în statul Kentucky, a născut înainte de asta cu câțiva vreme 5 copii deodată. Fiecare cântărea îndata după naștere 4—5 funți. În decurs de-o lună au murit însă toți 5.

Inecat pentru un câne. Un anumit Iosef Ollinger din Heimburg și-a scaldat cânele în Dunăre. Cânele înotînd prin apă a ajuns într'un vârtej și n'a mai putut scăpa din el. Ollinger văzîndu-l s'a repezit după câne, dar' a fost și el tras de vârtej și s'a inecat. Mai târziu cânele a fost aruncat de valuri la țermure fără să se fi inecat.

AMICIȚIE — DISTRACTIE

„Lu...” Tu draguț din depărtare, Te mai cuge-ți la mini oare? Tu dorești prin o rugare, să nu-ți fiu eu trădătoare. Ah! tu drag-draguț meu, gândul meu e tot al tău, până azi eu nu-ți-am spus, dar' nici Tu nu Te-ai supus... Vino dar' și Te convinge și dragostea o învinge... Lulu dragă eu regret, că nu pot să Te aștept, florile să veștejesc, ear' eu îmbătrînesc. Așadară nu uita, că rău mă voi supăra.

„Mare.”

Tansa. Clipe dulci avut'am cară, când te-am văz-'t din întâmplare, nu credeam c'o să-mi apară, idealule! tu, care ești așa de bând și dulce, ca zefirul ce adic în amurg de seară 'n Maiu, și parfum din flori când duce. Viața-ți este străbătută, poate de nemulțămire, c'a și-a mea ce-i fără farmec fără multă fericire, dar' în cartea sorții stă scris: fericirea voastră vine! nu vă plângeți, căci pân'acum, totul a fost numai un vis.

Tai, tai și la revedere!

Bruno.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu

Convocare.

Membrii fondatori a înființândului institut de credit și economii societate pe acții »Hatiegana« în Hatieg, ung. »Hatiegana« takarék- és hitelintézet részvénytársaság Hátzeg, având în vedere, că fundarea institutului e executată prin subscrierile de acții în conformitate cu prospectul dat la Hatieg în 23 Martie st. n. 1899, așa ne luăm voce a defige adunarea generală constituantă pe 31 August st. n. 1899 la 10 ore înainte de amezi, în localitatea asociațiunii de anticipațiune și credit »Hatiegana« în Hatieg, la care p. t. D-ta ca subscritor de acții, ești cu toată stima învitat a participa în persoană, sau prin plenipotențiat.

In cas dacă la 31 August a. c. nu s'ar presenta membri de ajuns, spre a putea aduce concluse valide, să defige a 2-a adunare generală constituantă pe 27 Septembrie st. n. 1899 la 10 ore înainte de amezi, în localitatea sus numită.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Constituirea adunării generale prin alegerea unui președinte, a unui secretar și doi scrutinători.
2. Constatarea subscriitorilor de acții prezenți în persoană, sau prin plenipotențiat, și deschiderea adunării prin președinte.
3. Raportul fondatorilor și depunerea socotelilor, respective constatarea subscrierilor legale a capitalului social designat în prospect, și a asigurării prin plățire.
4. Pertractarea și votarea statutelor și decidera asupra stipulațiunilor din prospect.
5. Decidere privitor la constituirea sau neconstituirea societății și începerea activității.
6. Presentarea concludusului fondatorilor privitor la denumirea direcțiunii institutului.
7. Alegerea comisiunii de supraveghere.
8. Decidere relativ la responsabilitatea fondatorilor și absolvarea acestora.
9. Designarea foilor (ziarelor) pentru publicarea afacerilor societății.
10. Eventuale propuneri.
11. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.

Hatieg, la 5 August st. n. 1899.

Fundatorii.

Szám 6925—1899. tkvi.

(561) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbírószág mint tkvi hatóság »Hatiegana« takarékpenztár Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtonak Grozány Petru és társa felső-nyiresfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírre teszi, hogy végrehajtonak 53 ftt tőke ennek 1896. évi december hó 12 napjától járó 6% kamatai 42 ftt 94 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, 58 ftt tőke ennek 1896. évi december 12-től járó 6% kamatai 45 ftt 61 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, 80 ftt tőke ennek 1897. január 12-től járó 6% kamatai 43 ftt 80 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 14 ftt 50 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Grozány Petru Grozány Iuon, Mihájeszk Aron végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbírószág területéhez tartozó felső-nyiresfalvi községi 269 számú tjkvben A 1—22 rdsz. alatt foglalt Grozány Petru, Grozány Iuon, nevén álló $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{3}$ ingatlanokat a 74 számú tjkvben A 1—36 rdsz. alatt foglalt ingatlanokból Mihájeszk Aron a zalogjog bekebelezéskor illető $\frac{1}{3}$ résznek $\frac{1}{2}$ részét mely időközben Mihájeszk Iuon nevére ment át a 402 számú tjkvben A 1 rdsz. alatt foglalt s Mihájeszk Aron nevén álló $\frac{1}{3}$ rész ingatlan rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 576 ftt 50 kr. tevő kikiáltási árban az 1899. évi augusztus hó 21-ik napján d. e. 10 órakor felső-nyiresfalva községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni. Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%—át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhi-

vatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. Hátzeg, 1899. április hó 26-án.

Savu,

kir. aljbíró.

Szám 374—1899 tkvi.

(562) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság »Ulpiana« hitel és takarékpenztár mint részvény társaság Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtonak Csorogár Iuon és Todorany Todor malomvizi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírre teszi, hogy végrehajtonak 100 ftt tőke, ennek 1897. évi február hó 12 napjától járó 6% kamatai 31 ftt 45 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 10 ftt 65 kr. és a még felmerülő költségek iránti ugy a csatlakozottnak ezennel kimondott Iubas Vaszilie C. 3. alatti 135 ftt tőke s. jár. iránti követelésének kielégítése végett Csorogár Iuon és Todorany Todor végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbírószág területéhez tartozó malomvizi községi 50 sztjkvben A 1—4. 5. 7—15. 20—21 és 23 rdsz. a felvett ingatlanokra illetve az ezek helyett tagosítás folytán kiosztott ingatlanok rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 670 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Malomviz községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a másik felerészét pedig ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamatai szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság.

Hátzeg, 1899. évi április hó 17-én.

Fehér,

kir. aljbíró.

Szám 1779—1899 tkvi.

(563) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbírószág mint tkvi hatóság Roth és társa a nyiresfalvi cég Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Presbán Dumitru a nyiresfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírre teszi, hogy végrehajtonak az 55 ftt 61 kr. tőke ennek 1895. auguszt. 27-től járó 5% kamatai 15 ftt 60 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 11 ftt 80 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Presbán Dumitru végrehajtást szenvedő és Presbán János és Presbán József mint tulajdonos társaiknak a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbírószág területéhez tartozó Also-nyiresfalva községi 184 számú tjkvben A 1—3. rdsz. s az ugyanottani 198 számú tjkvben A 1—24. rdsz. és az ugyanottani 199 számú tjkvben A 1—30 rdsz. felvett ingatlanokat ezekben rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 697 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi november hó 7. napjának d. u. 3 órakor Alsónyiresfalva községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%—át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság

Hátzeg, 1899. május 10-én.

Tulván György,

kir. aljbíró.

Szám 3643—1899 tkvi.

(564) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbírószág mint tkvi hatóság Angyelan Iuon Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Angyelan Petru

Zsurna és neje Filip Márinka baniczai lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírre teszi, hogy végrehajtonak 381 ftt tőke, 49 ftt 90 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 4 ftt és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Angyelan Petru és neje Filip Márinka végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbírószág területéhez tartozó Merisor községi 98 sztjkvben A 1—3. 5. rdsz. ingatlanok rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 48 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi szeptember hó 30. napjának d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság.

Hátzeg, 1899. június 10-án.

Tulván György,

kir. aljbíró.

Szám 23—1899. tkvi.

(565) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A hátszegi kir. járásbírószág mint tkvi hatóság Simon Adolf várhelyi lakosnak Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt végrehajtonak Kocsoba Laszkucz és neje Adamosy Márinka várhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírre teszi, hogy végrehajtonak 133 ftt 84 kr. tőke ennek 1896. október hó 18-tól járó 5% kamatai 37 ftt 55 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 10 ftt 10 kr. és a még felmerülő költségek iránti követelésének kielégítése végett Kocsoba Laszkucz és neje Adamosy Márinka végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. járásbírószág területéhez tartozó várhelyi 126 sztjkvben A 1—5. számú ingatlanokból 7/28 és 2/28 összesen 9/28 részesedést tevő jutálkaival együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 156 §. alapján a társ tulajdonosok Kocsoba Miháieszk és neje Prodany Anusca, Kocsoba Anucza férj Mihály Györgyné, Kocsoba Elisavetha fr. Ignac Jánosné, Kocsoba Anucze fr. Leap Simioné, Kocsoba Necsia, tr. Angyelay Dumitruné, Kocsoba Lidia, Popovits Niculaené jutalékát és tehát az egész ingatlanok a C. 3 alatt özv. Kocsoba Miháieszk, ungy a várhelyi 126 sztjkvben felvett ingatlanokra ezennel csatlakozottnak kimondot Dr. Nagy Ignátnak a C. 8. alatt bekebelezett 26 ftt tőke s jár. iránt, Alulesk Eva javára $\frac{1}{3}$ rész erejéig bekebelezett élethoszigi eltartási kikötményének tentartásával a várhely 2 szám tjkvben A 1—10. rdsz. foglalt ingatlanokból Kocsoba Lorenczné nevén álló ingatlan $\frac{1}{2}$ részt tevő jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 345 ftt tevő kikiáltási árban az 1899. évi szeptember hó 25 napjának d. e. 10 órakor Várhely községének előjárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

A kir. tkvi hatóság.

Hátzeg, 1899. május 30-án

Borbe,

kir. aljbíró.

Sz. 69—1899.

1—1 (566)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a dévai kir. járásbírószág 1898 évi V. I. 1453 számú végzése következtében L. Hosszu Ferencz ügyvéd által képviselt Stern Gusztáv javára Werner Rezsóné és Ignáczné ellen 450 ftt. s jár. erejéig 1898 évi december hó 8-án foganatósított kielégítési végrehajtást utján lefoglalt és 534 ftt

becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. járásbírószág V. I. 1453 1898 számú végzése folytán 450 ftt tőkekövetelés, ennek 1898 évi november hó 24 napjától járó 6% kamatai és eddigi összesen 82 ftt 10 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Déván alperes házában leendő eszközésére 1899 évi augusztus hó 16 napjának délutáni 4 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Déván 1899 évi augusztus hó 3 napján.

Schuster Vilmos,

kir. bir. végrehajtó.

Sz. 815—1899 kir. bir. végrh.

(567) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbírószágnak 1898. évi Sp. II. 489 számú végzése folytán Dr. Moldovan Silviu szásvárosi ügyvéd által képviselt Samoilleszku Szamoilla kasztói lakos foglaltatá javára Romosan Ilisie mint test gyámatya által képviselt Romosan Ileana kasztói lakos ellen 38 ftt 04 kr. tőke ennek 1898. évi május hó 15-ik napjától járó 5% kamatai eddigi összesen 33 ftt 60 kr. és árverési kitűzési 1 ftt 30 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 310 ftt-ra becsült ruhanemlék, szerszám, kocsi, lóvak és bivalokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. járásbírószágnak V. II. 465/4 1898. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén Kaszton ados lakásán leendő eszközésére 1899. évi augusztus hó 25-ik napján délelőtti 8 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 180. §-a megállapított feltételek szerint létszen kifizetendő.

Szásváros, 1899. évi augusztus hó 9-én.

Rácz Árpád,

kir. bir. végrehajtó.

(568)

1—1

Anunț.

Subscria aduc la cunoștința onor. public, că vënd din mână liberă o casă de zid împreună cu o grădină mai bine de un juger, precum și 19 jugere de pământ, cari aparțin mai mult la clasa primă, parte arătoare, parte fână. Prețul stipulat e

3500 fl. v. a.

Doritorii a le cumpăra să se adreseze în persoană sau în scris la dl Ioan Balomiri, inv. în Balomir, p. u. Alkenyér, unde de present am locuința.

Balomir, 10 August n. 1899.

Cu toată stima

Ana Cetățeanu.

1—1

(569)

Publicațiune.

În comuna Cugir se va ținea Marți în 15 August n. a. c., dimineața la 10 ore, la casa comunală, licitație minuendă pentru edificarea morii comunale.

Prețul exclamării e de **4.128 fl.** Cauțiune se depun 10% dela suma exclamării.

Cugir, August 1899.

Primăria comunală.